

Asia C-317/20

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

16.7.2020

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Landgericht Mainz (Mainzin alueellinen alioikeus, Saksa)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

10.6.2020

Kantaja:

KX

Vastaaja:

PY GmbH

[--]

Landgericht

Mainz

Päätös

Asiassa

KX

- kantajana -

[--]

vastaan

PY GmbH

- vastaajana -

[– –]

jossa on kyse vahingonkorvauksesta,

Landgericht Mainzin siviiliasioita käsittelevä kolmas jaosto [– –] on 10.6.2020 tehnyt seuraavan päätöksen:

1. Asian käsittelyä lykätään.
2. Unionin tuomioistuimelle esitetään SEUT 267 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan ja kolmannen kohdan nojalla seuraava ennakkoratkaisukysymys unionin oikeuden tulkinnasta:

Onko tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 (jäljempänä asetus 1215/2012) 18 artiklan 1 kohtaa [alkup. s. 2] tulkittava siten, että kyseisessä säännöksessä säädetään, siltä osin kuin on kyse matkasopimusasioista, kansainvälisen toimivallan lisäksi kansallisten tuomioistuinten alueellisesta toimivallasta, joka pääasiallisesti käsittelevän tuomioistuimen on otettava huomioon, mikäli kuluttajan, joka on matkustaja, ja hänen sopimuspuolensa, joka on matkanjärjestäjä, kotipaikka on samassa jäsenvaltiossa, mutta matkakohde ei sijaitse tässä jäsenvaltiossa vaan ulkomailla (niin kutsutut ”epäaidot kansalliset tilanteet”), mistä seuraa, että kuluttaja voi paitsi vedota kansallisiin toimivaltasääntöihin myös nostaa sopimukseen perustuvia vaatimuksia koskevan kanteen matkanjärjestäjää vastaan kotipaikkansa tuomioistuimessa?

Perustelut:

A.

1. Käsiteltävä asia perustuu seuraaviin tosiseikkoihin:
2. Kantaja vaatii vastaajalta, joka on matkanjärjestäjä, jonka kotipaikka on [– –], Saksan liittotasavalta, yhteensä noin 43 000 euron suuruista korvausta kivusta ja särystä sekä ansionmenetyksestä ja taloudellisesta vahingosta tapaturmasta, joka sattui kantajalle lomamatkalla 27.7.2015 hotellin [– –], Turkki, ulkoalueella. Kantaja väittää, että vastaajan Turkissa sijaitsevan sopimushotellin kiinteistöllä on ollut marmorinen porraskäytävä, jonka pinnalla on ollut läpinäkyvä suola- ja kosteuskerros. Portaankäytävän liukkaita koskevia varoituksia tai varotoimia portaankäytävän liukkauden torjumiseksi ei ollut, vaikka liukastumisia oli jo sattunut muille asiakkaille. Portaankäytävä johti kantajan kaatumiseen, josta aiheutui häntäluuhun, lantioon ja ristiluuhun korjaamattomia murtumia sekä useita ruhjeita, joista hän osittain ja myös henkisesti kärsii edelleen. Kyseeseen tulevat sopimukseen perustuvaa ja sopimukseen perustumatonta vastuuta koskevat vaatimukset.

3. Kantaja varasi etäviestintälaitteita käyttäen lomamatkan matkatoimistosta [– –], jonka kotipaikka on [– –] Mainz, Saksan liittotasavalta, ja tässä yhteydessä kyseinen matkatoimisto välitti kantajan (matkustaja) ja vastaajan (matkanjärjestäjä) välillä tehdyn sopimuksen, mutta matkatoimistosta ei tullut sopimuspuoli eikä se ole vastaajan toimipaikka. Asianosaisten välisen sopimuksen **[alkup. s. 3]** kohteena oli matkailupalvelujen kokonaisuus.
4. Kantaja, joka asui sopimuksen tekohetkellä ja asuu edelleen Mainzissa (Saksan liittotasavalta), on nostanut kanteen Landgericht Mainzissa (Mainzin alueellinen alioikeus, Saksa).
5. Kantaja katsoo, että Landgericht Mainz, jossa kanne on nostettu, on alueellisesti toimivaltainen, ja viittaa tältä osin asetuksen 1215/2012 [– –] 18 artiklaan. Asetuksen 1215/2012 18 artiklan 1 kohdan jälkimmäisessä vaihtoehdossa säädetään kansainvälisen toimivallan lisäksi myös jäsenvaltion tuomioistuinten alueellisesta toimivallasta. Toimivaltainen on näin ollen kantajan, joka on kuluttaja, kotipaikan tuomioistuin eli Landgericht Mainz. Kantaja vaatii ainoastaan toissijaisesti asian siirtämistä Landgericht Hannoveriin (Hannoverin alueellinen alioikeus, Saksa), joka on vastaajan yleinen oikeuspaikka kansallisen oikeuden mukaan (siviiliprosessilain (Zivilprozessordnung, jäljempänä ZPO) 12 § ja 17 §:n 1 momentti).
6. Vastaaja kiistää Landgericht Mainzin alueellisen toimivallan ja vaatii kanteen tutkimatta jättämistä. Landgericht Mainzin toimivalta ei perustu asetuksen 1215/2012 18 artiklan 1 kohtaan, sillä oikeusriitaan ei liity vaadittavaa rajat ylittävää piirrettä. Se, että käsiteltävässä asiassa on tällainen rajat ylittävä piirre, on kuitenkin edellytys kaikkien asetuksen 1215/2012 säännösten soveltamiselle. Tämän puolesta puhuu erityisesti kyseisen asetuksen neljäs perustelukappale. Kyseisessä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen asetuksessa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Asetuksen 1215/2012 perusajatus on tuomioistuinten kansainvälistä toimivaltaa koskeva sääntely sen varmistamiseksi, että oikeusriidan asianosaisilla on käytettävissään varma oikeuspaikka ja että heidän ei ole pakko hakea oikeussuojaa toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa maassa. Tästä seuraa, että asetuksella ei lähtökohtaisesti ole tarkoitus puuttua kansallisiin oikeuspaikkasääntöihin, mikäli niillä voidaan taata riittävä oikeussuoja siinä valtiossa, jonka kansalainen asianosainen on [– –].
7. Riittävä kansainvälinen luonne ei perustu pelkästään pakettimatkan kansainvälisyyteen tai ulkomailla sijaitsevaan matkakohteeseen. **[alkup. s. 4]**

B.

8. Asian ratkaisemisen kannalta merkitykselliset Saksan oikeuden säännökset, sellaisina kuin niitä sovelletaan nyt käsiteltävässä asiassa, kuuluvat seuraavasti:

Siviiliprosessilaki (Zivilprozessordnung, ZPO)

9. 12 § Yleinen oikeuspaikka; käsite

Tuomioistuin, joka on henkilön yleinen oikeuspaikka, on toimivaltainen ratkaisemaan kaikki häntä vastaan nostettavat kanteet, paitsi jos kanteen osalta on säädetty yksinomaisesta oikeuspaikasta.

10. 17 § Oikeushenkilöiden yleinen oikeuspaikka

1. Kuntien, yhteisöjen sekä sellaisten yhtiöiden, osuuskuntien tai muiden yhteenliittymien sekä sellaisten säätiöiden, laitosten ja varallisuuskokonaisuuksien, joilla on kelpoisuus olla vastaajana, yleinen oikeuspaikka määräytyy niiden kotipaikan perusteella. Kotipaikkana pidetään, jos muuta ei ilmene, paikkaa, jossa hallintoa johdetaan.

--

11. 21 § Toimipaikan erityinen oikeuspaikka

1. Jos henkilöllä on tehtaan, toimen tai muun kaupallisen toiminnan harjoittamista varten toimipaikka, jossa suoritetaan välittömästi liiketoimia, kaikki sellaiset kanteet häntä vastaan, jotka liittyvät toimipaikan liiketoimintaan, voidaan nostaa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa toimipaikka sijaitsee.

--

12. 29 § Täyttämisaikojen erityinen oikeuspaikka [alkup. s. 5]

1. Sopimussuhdetta ja sen olemassaoloa koskevien riitojen tutkimiseen toimivaltainen tuomioistuin on sen paikkakunnan tuomioistuin, jossa riidanalainen velvoite on täytettävä.

--

13. [kansallisen menettelyn lykkäämistä koskeva säännös][--]

--

14. 281 § Asian siirtäminen toimivallan puuttuessa

1. Jos tuomioistuinten alueellista tai aineellista toimivaltaa koskevien säännösten perusteella on todettava, ettei tuomioistuimella, jonka käsiteltäväksi asia on saatettu, ole toimivaltaa, tuomioistuimen on, siltä osin kuin toimivaltainen tuomioistuin voidaan nimetä, kantajan hakemuksesta päätöksellä todettava, ettei se ole toimivaltainen, ja siirrettävä asia toimivaltaiseen tuomioistuimeen. Jos useampi tuomioistuin on toimivaltainen, asia siirretään kantajan valitsemaan tuomioistuimeen.

2. Tuomioistuimen toimivaltaa koskevat hakemukset ja huomautukset voidaan esittää tuomioistuimen kirjaajalle. Päätökseen ei voida hakea muutosta. Asia tulee vireille päätöksessä mainitussa tuomioistuimessa, kun asiakirja-aineisto on vastaanotettu. Päätös sitoo kyseistä tuomioistuinta.

--

15. 513 § Valitusperusteet

-- [alkup. s. 6]

3. Valitus ei voi perustua siihen, että ensimmäisen asteen tuomioistuim on virheellisesti katsonut olevansa toimivaltainen.

Saksan liittotasavallan perustuslaki (Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland, jäljempänä GG)

16. 101 §

1. Poikkeustuomioistuinten asettaminen on kielletty. Jokaisella on oikeus saattaa asiansa lailla perustetun tuomioistuimen käsiteltäväksi.

--

C.

17. Se, onko Landgericht Mainzin annettava asiaratkaisu kantajan kanteessa esittämistä vaatimuksista, riippuu ratkaisevasti siitä, onko Landgericht Mainz alueellisesti toimivaltainen käsittelemään esillä olevan asian.

18. Saksan liittotasavallan kansallisten säännösten mukaan Landgericht Mainz ei ole alueellisesti toimivaltainen.

19. ZPO:n 12 ja 17 §:ssä säädettyjen yleistä oikeuspaikkaa koskevien sääntöjen mukaan myös silloin, kun kantaja on kuluttaja ja vastaaja on elinkeinonharjoittaja, jonka oikeudellinen muoto on rajavastuuyhtiö (GmbH), vastaajana olevan yhtiön kotipaikan tuomioistuim on alueellisesti toimivaltainen. Vastaajan hallinto ja näin ollen sen kotipaikka on Hannoverissa, joten Landgericht Hannover olisi alueellisesti toimivaltainen ZPO:n 12 ja 17 §:n mukaan.

20. Landgericht Mainzilla ei ole myöskään erityistä toimivaltaa, joka kilpailisi yleistä oikeuspaikkaa koskevien sääntöjen kanssa. Landgericht Mainzin alueellinen toimivalta ei perustu ZPO:n 21 §:n 1 momenttiin, koska Mainzissa sijaitseva matkatoimisto [- -] ei ole vastaajan toimipaikka. ZPO:n 21 §:ssä tarkoitettuna toimipaikkana nimittäin pidetään toimipistettä, jonka sen haltija on perustanut määrääjäksi muuhun paikkaan kuin kotipaikkaansa, jossa toimintaa harjoitetaan haltijan nimissä ja lukuun ja jolla on oikeus [alkup. s. 7] suorittaa liiketoimia ja harjoittaa toimintaa yleensä itsenäisesti eli oman päätöksenteon pohjalta [- -]. Matkatoimiston haltija ei kuitenkaan ole vastaaja, vaan [- -][;] matkatoimiston toimintaa ei myöskään harjoiteta vastaajan nimissä.

21. Landgericht Mainzin alueellinen toimivalta ei lopuksi perustu myöskään ZPO:n 29 §:ään, koska ei ole olemassa mitään seikkaa, jonka perusteella voitaisiin katsoa, että vastaajan velvollisuudet, jotka perustuvat kantajan kanssa tehtyyn

matkapalvelujen kokonaisuutta koskevaan sopimukseen, olisi pitänyt täyttää Landgericht Mainzin tuomiopiirissä. Landgericht Mainzin tuomiopiirissä ei erityisesti sijaitse lentoasemaa, josta kantaja olisi voinut lentää Turkkiin. Tästä huolimatta kansallisessa oikeuskäytännössä on joka tapauksessa edustettuna – ilmeisen vallitseva – näkemys, jonka mukaan lennon lähtöpaikkaa ei matkasopimuksen osalta voida pitää perusteena ZPO:n 29 §:ssä tarkoitetulle täyttämispäivän oikeuspaikalle [– –].

22. Landgericht Mainzin alueellinen toimivalta voisi perustua ainoastaan asetuksen 1215/2012 18 artiklan 1 kohdan soveltamiseen.

D.

23. Kysymykseen siitä, onko asetuksen 1215/2012 18 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että sen mukaan silloin, kun jäsenvaltiossa asuva kuluttaja on tehnyt samassa jäsenvaltiossa asuvan matkanjärjestäjän kanssa sopimuksen matkasta, jonka määränpää on ulkomailla (niin kutsutut epäaidot kansalliset tilanteet), kanne voidaan nostaa kuluttajan asuinpaikan tuomioistuimessa, on kansallisessa oikeuskäytännössä ja kirjallisuudessa vastattu eri tavoin. Kansalliset ylimmän oikeusasteen tuomioistuimet eivät ole vielä ratkaisseet tätä kysymystä.

1.

24. Oikeuskäytännössä [– –] nähtävästi vallitsevan käsityksen mukaan **[alkup. s. 8]**[– –] asetuksen 1215/2012 soveltamisen edellytyksenä on rajat ylittävä piirre siinä mielessä, että kuluttajan ja sopimuspuolen pitää asua Euroopan unionin eri jäsenvaltioissa. Kansainvälistä luonnetta, joka on kyseisen asetuksen soveltamisen edellytys, ei sitä vastoin ole, jos tosiseikoista ilmenee toisentyypinen yhteys ulkomaille esimerkiksi siten, että molemmat asianosaiset asuvat samassa jäsenvaltiossa ja kansainvälinen luonne perustuu vain matkakohteeseen ulkomailla. Yhtäältä asetuksen 1215/2012 perustelukappaleista käy ilmi, että poikkeus sääntöön, jonka mukaan toimivaltainen tuomioistuin määräytyy vastaajan kotipaikan perusteella (15 perustelukappale), on kuluttajasopimusten osalta olemassa ainoastaan sen vuoksi, että kuluttajaa voidaan suojella toimivaltaa koskevilla säännöillä, jotka ovat hänen etujensa kannalta yleisiä sääntöjä suotuisimmat (18 perustelukappale). Tästä seuraa, että tällainen erityinen suoja on tarpeen ainoastaan silloin, kun Euroopan unionin sisäinen kauppa aiheuttaa hankalia etäisyyksiä kuluttajan kotipaikan ja varsinaisesti toimivaltaisen tuomioistuimen välillä. Jos yhteys ulkomaahan kuitenkin liittyy vain matkakohteeseen, tarvetta asetuksen 1215/2012 18 artiklan 1 kohdan jälkimmäisen vaihtoehdon soveltamiselle ei ole. Toisaalta on otettava huomioon se, että asetuksen 1215/2012 säännöksiä on – siltä osin kuin ne poikkeavat yleisestä actor sequitur forum rei -periaatteesta – tulkittava suppeasti.
25. Lisäksi tämä näkemys perustuu unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, joka koskee 22.12.2000 annettua asetusta (EY) N:o 44/2000 (ks. [– –] [tuomio 19.12.2013, Corman-Collins, C-9/12, EU:C:2013:860 ja tuomio 17.11.2011,

Hypoteční banka, C-327/10, EU:C:2011:745]). Tämän oikeuskäytännön pitää koskea myös 12.12.2012 annettua asetusta 1215/2012. Tätä tukee erityisesti asetuksen johdanto-osan neljäs perustelukappale, jonka mukaan asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen asetuksessa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Asetuksen 1215/2012 perusajatus on tuomioistuinten kansainvälistä toimivaltaa koskeva sääntely sen varmistamiseksi, että oikeusriidan asianosaisilla on käytettävissään varma oikeuspaikka ja että heidän ei ole pakko hakea oikeussuojaa toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa maassa. Tästä seuraa, että asetuksella ei lähtökohtaisesti ole tarkoitus puuttua kansallisiin oikeuspaikkasääntöihin, mikäli niillä voidaan taata riittävä oikeussuoja asianosaisen valtiossa. Vastaavasti esteenä asetuksen 1215/2012 17 ja 18 artiklan soveltamiselle siinä tapauksessa, että jäsenvaltiossa asuva kuluttaja nostaa kanteen saman jäsenvaltioon sijoittautunutta sopimuspuolta vastaan, on se, [alkup. s. 9] että molempien osapuolten kotipaikka on kyseisessä jäsenvaltiossa eikä rajat ylittäviä piirteitä voida perustella muulla merkittävällä tavalla.

26. Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun asetuksen (EY) N:o 44/2001 15 ja 16 artiklan tarkoituksena oli suojata kuluttajaa siltä, että hänen pitäisi turvautua itselleen vieraaseen oikeusjärjestykseen, jossa mahdollisesti käytettäisiin hänelle vierasta kieltä, eikä sitä vastoin Saksan siviiliprosessioikeuden sivuuttaminen puhtaasti kansallisissa oikeusriidoissa, joissa ei ole mitään yhteisöoikeudellisia piirteitä. Myöskään asetuksen 1215/2012 uudelleenmuotoillun 18 artiklan 1 kohdan tarkoituksena ei ole Saksan prosessioikeuden sääntely siltä osin kuin on kyse puhtaasti kansallisista oikeusriidoista. Asetuksen 1215/2012 18 artiklan 1 kohdan uuteen versioon sisältyvä lisäys, jonka mukaan kuluttaja voi nostaa kanteen toista sopimuspuolta vastaan ”toisen sopimuspuolen kotipaikasta riippumatta” sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa kuluttajalla on kotipaikka, ei johda erilaiseen päätelmään. Kyseisellä lisäyksellä ei poisteta oikeusriidalta vaadittavaa kansainvälistä luonnetta, vaan lisäystä on tulkittava siten, että sillä on merkitystä ainoastaan sellaisissa oikeusriidoissa, joissa vastaajalla ei ole kotipaikkaa jäsenvaltiossa, eli kun vastaaja asuu kolmannessa valtiossa. Lisäyksen tarkoituksena ei ole uuden oikeuspaikan perustaminen kuluttajariitoja varten, vaan siinä säädetään pelkästään erityisestä oikeuspaikasta niitä tilanteita varten, joissa vastaajan kotipaikka on kolmannessa valtiossa. Muussa tapauksessa seurauksena olisi se, että kaikkien asetuksen 1215/2012 17 artiklassa mainittujen sopimusten, joiden osapuolena kuluttaja on, osalta oikeuspaikka olisi aina kuluttajan kotipaikan tuomioistuin. Saksan siviiliprosessioikeuden säännökset, jotka koskevat oikeuspaikan määrittämistä ja joista säädetään ZPO:n 12 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä, jäisivät siis suurelta osin vaille soveltamisalaa.
27. Merkitykselliseksi katsottava kansainvälinen luonne ei voi perustua pelkästään pakettimatkan kansainvälisyyteen tai ulkomailla sijaitsevaan matkakohteeseen. Edellytyksenä on vähintään normatiivinen kansainvälinen luonne, jota (käsiteltävän asian kaltaisessa tilanteessa) ei ole nähtävissä. Konkreettinen matkasopimus on tehty kahden samassa jäsenvaltiossa asuvan oikeussubjektin

välillä. Ainoastaan matkasopimuksen kohteena on kansainvälinen pakettimatka. Se, että vastaajalle sopimuksen mukaan kuuluvien velvoitteiden täyttämässä on mahdollisesti häiriöitä ulkomailla, on kuitenkin ainoa tosiasiallisesti kansainvälinen piirre, joka vaikuttaa jo olemassa olevaan kotimaasta peräisin olevaan oikeussuhteeseen ja jota on pidettävä pelkkänä jatkona sopimukseen perustuvalla yhteisymmärrykselle. **[alkup. s. 10]**

2.

28. Sitä vastoin kirjallisuudessa esitetyn painavan näkemyksen [– –] mukaan rajat ylittävä piirre ei välttämättä edellytä sitä, että kantaja ja vastaaja asuvat kahdessa eri jäsenvaltiossa. Sitä ei voida päätellä asetuksen 1215/2012 18 artiklan 1 kohdan saksan-, englannin- tai ranskankielisen version sanamuodosta. Sen sijaan unionin lainsäätäjä on asetuksen 1215/2012 18 artiklan uudessa versiossa, 22.12.2000 annetun asetuksen (EY) N:o 44/2001 16 artiklasta poiketen, täsmentänyt, että kuluttaja voi panna oikeudenkäynnin vireille kotipaikkansa tuomioistuimessa elinkeinonharjoittajan kotipaikasta riippumatta.
29. Lisäksi asetuksen 1215/2012 6 artiklan 1 kohdassa, jossa viitataan saman asetuksen 17 artiklaan, edellytetään ainoastaan, että vastaajan kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa. SEUT 67 artiklan 4 kohdassa ja 81 artiklan 1 kohdassa ja 2 kohdan a, c ja e alakohdassa määrättyyn toimivaltaperusteeseen ei myöskään, sen enempää kuin asetuksen 1215/2012 1 artiklan 1 kohdan ensimmäiseen virkkeeseen, sisälly tämänkaltaista edellytystä. Erilaiseen tulokseen ei päädytä myöskään asetuksen 1215/2012 4 artiklan 1 kohdan perusteella. Tässä yhteydessä muistutetaan, että yhteisöjen tuomioistuin on jo asiassa Owusu ([– –][tuomio 1.3.2005, C-281/02, EU:C:2005:120,] Brysselin yleissopimuksen 2 artiklan ensimmäiseen kappaleeseen sisältyvän edeltävän määräyksen osalta) vakuuttavasti todennut, että kyseisen määräyksen soveltamisen esteenä ei ole se, että kantajalla ja vastaajalla on kotipaikka samassa jäsenvaltiossa. Tämä tuomio on merkityksellinen 22.12.2000 annetun asetuksen (EY) N:o 44/2001 2 artiklan 1 kohtaa ja sitä seuraavan asetuksen 1215/2012 4 artiklan 1 kohtaa sovellettaessa. Tämä käy ilmi asetuksen 1215/2012 34 perustelukappaleen toisesta virkkeestä. Sitä, että molempien asianosaisten yhteinen kotipaikka ei lähtökohtaisesti ole esteenä johdetun oikeuden toimen soveltamiselle, tukee lisäksi asetuksen 1215/2012 24 artiklan 1 alakohdan toinen virke. Siinä unionin lainsäätäjä on yksinomaisen toimivallan puitteissa säätänyt valinnaisesta oikeuspaikasta tiettyjen vuokrasopimusasioiden osalta sitä tilannetta varten, että vuokranantajan ja vuokralaisen kotipaikka on samassa jäsenvaltiossa. Jos asetusta 1215/2012 ei kuitenkaan voitaisi soveltaa siinä tapauksessa, että kantajalla ja vastaajalla on yhteinen kotipaikka, 24 artiklan 1 alakohdan toisella virkkeellä ei olisi koskaan merkitystä. Unionin lainsäädännössä on näin ollen ilmeisesti haluttu huomioida myös ”epäaidot **[alkup. s. 11]** kansalliset tilanteet”. Tätä päätelmää tukee myös asetuksen 1215/2012 uudelleenmuotoiltu 25 artiklan 1 kohdan ensimmäinen virke. Se koskee asianosaisten, ”riippumatta heidän kotipaikastaan”, välillä tehtyjä oikeuspaikkasopimuksia. Yleisluonteinen oletama siitä, että asetuksen 1215/2012 soveltamisalan ulkopuolelle jätettäisiin lähtökohtaisesti tilanteet, joissa kantajan ja

vastaajan kotipaikka on samassa jäsenvaltiossa, on täysin perusteeton. Pikemminkin juuri asetuksen 1215/2012 4 artiklan 1 kohta, kun sitä tarkastellaan yhteisöjen tuomioistuimen merkityksellisen Owusu-oikeuskäytännön ja esimerkiksi saman asetuksen 24 artiklan 1 alakohdan toisen virkkeen ja 25 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen valossa, on osoituksena päinvastaisesta kannasta.

E.

30. Ylimpien oikeusasteiden tuomioistuinten on lykättävä asian käsittelyä ja esitettävä unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnö, kun esiin tulee sellainen unionin oikeuden tulkintaa koskeva kysymys, jolla on merkitystä asian ratkaisemisen kannalta (SEUT 267 artiklan kolmas kohta). Ylimmän asteen tuomioistuin, joka on velvollinen esittämään ennakkoratkaisupyynnön, on se tuomioistuin, jonka pääasiassa tekemään ratkaisuun ei saa hakea muutosta [––].
31. Landgericht Mainz on ylin oikeusaste tehdessään päätöksen alueellisesta toimivallasta tai sen puuttumisesta.
32. Ennen kanteen perusteen ja määrän tutkimista Landgericht Mainzin on viran puolesta tutkittava oma toimivaltansa toiminnalliselta, asialliselta, alueelliselta ja kansainväliseltä kannalta [––].
33. Mikäli ennakkoratkaisupyynnön esittänyt Landgericht Mainz toteaa olevansa alueellisesti toimivaltainen ja katsoo kantajan vaatimusten perusteen ja määrän tutkimisen jälkeen, että kantajalla on kaatumisen aiheuttamien vammojen perusteella oikeus saada korvausta kivusta ja särystä sekä vahingoista, tätä ratkaisua ei alueellisen toimivallan toteamisen osalta voitaisi ZPO:n 513 §:n 2 momentin mukaan ottaa tutkittavaksi muutoksenhakutuomioistuimessa, mistä seuraisi se, että jos asetuksen 1215/2012 18 artiklan 1 kohdan tulkinta alueellista toimivaltaa koskevana säännöksenä ei ole unionin oikeuden mukainen, kantajalta evätään GG:n 101 §:n 1 momentin toisen virkkeen vastaisesti lopullisesti oikeus saattaa asiansa lailla perustetun tuomioistuimen käsiteltäväksi.
34. Mikäli Landgericht Mainz toteaa, että se ei ole alueellisesti toimivaltainen, **[alkup. s. 12]** Landgericht Mainzin on kantajan toissijaisesti esittämän siirtämispynnön mukaisesti siirrettävä asia ZPO:n 281 §:n 1 momentin nojalla päätöksellä Landgericht Hannoveriin. Tähän päätökseen ei voida hakea muutosta, ja Landgericht Hannover on ZPO:n 281 §:n 2 momentin toisen virkkeen mukaan sidottu Landgericht Mainzin alueellista toimivaltaa koskevaan päätökseen.
35. Unionin oikeuden oikea tulkinta ei ole myöskään niin ilmeinen, ettei se jätä tilaa perustellulle epäilylle (acte clair -oppi, joka perustuu yhteisöjen tuomioistuimen asiassa CILFIT antamaan oikeuskäytäntöön, [– –] tuomio 6.10.1982, CILFIT ym., 283/81, EU:C:1982:335).
36. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä ei myöskään ole vielä vastattu esitettyyn ennakkoratkaisukysymykseen. Unionin tuomioistuimen tuomiossa [– –

[(tuomio 14.11.2013, Maletic, C-478/12, EU:C:2013:735)], jota on joiltain osin siteerattu kansallisessa oikeuskäytännössä, viitataan 22.12.2000 annetun asetuksen (EY) N:o 44/2001 16 artiklaan, joka ei ole täysin identtinen asetuksen 1215/2012 18 artiklan kanssa. Lisäksi tätä tuomiota ei voida käyttää ennakkoratkaisukysymyksen selventämiseen senkään vuoksi, että siinä käsitellyn asian kansainvälinen luonne perustui jo siihen, että matkanvälittäjän kotipaikka oli toisessa jäsenvaltiossa kuin kuluttajan ja matkanjärjestäjän kotipaikka, ja unionin tuomioistuin katsoi näin ollen, että matkustajan ja matkanjärjestäjän välistä oikeussuhdetta ei voitu pitää ”täysin valtion sisäisenä”, vaan se oli erottamattomasti sidoksissa matkustajan ja matkanvälittäjän väliseen oikeussuhteeseen. Tällaista kansainvälistä luonnetta ei kuitenkaan ole nyt käsiteltävässä asiassa, eikä kansainvälinen luonne voi perustua pelkästään matkakohteeseen.

37. Edellä esitetyn perusteella Landgericht Mainzin on SEUT 267 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan ja kolmannen kohdan nojalla omasta aloitteestaan esitettävä unionin tuomioistuimelle päätösosassa mainittu ennakkoratkaisukysymys ja lykättävä asian käsittelyä, kunnes unionin tuomioistuin on antanut asiassa ratkaisun.

[– –]